

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3CoCsp/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1519200376
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1519200376.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Alexandry Hanusovej v spore žalobcu: B. O. X., X..H..E..., G.: XX XXX XXX, F.Š. X, W., zastúpeného H. D., X..H..E.. G.: XX XXX XXX, F.A. X, W., proti žalovanému: G. D., Q. XX, W., o zaplatenie 69,55 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 15.01.2020, č.k. 42Csp/5/2019-107, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v e c v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 15.01.2020, č.k. 42Csp/5/2019-107, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 258,51 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 64,19 eura odo dňa 04.02.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 66,56 eura odo dňa 04.03.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 49,60 eura odo dňa 05.04.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 42,89 eura odo dňa 04.05.2016 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 35,27 eura odo dňa 04.06.2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 57,58%, o výške ktorých rozhodne samostatným uznesením (výrok III.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou dňa 25.01.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 328,06 eura spolu s úrokom z omeškania z jednotlivito nezaplatených súm a náhrady trov konania dôvodiac, že jeho právny predchodca X. S., Y..X.. uzatvoril so žalovaným dňa 20.03.2014 zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), ktorej predmetom bolo poskytovanie telekomunikačných služieb v zmysle zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon č. 351/2011 Z.z.“) Na jej základe právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému telekomunikačné služby, špecifikované v zmluve, za podmienok stanovených v zmluve a vo všeobecných obchodných podmienkach (ďalej len „obchodné podmienky“), pričom žalovaný sa za tieto zaviazal zaplatiť cenu stanovenú v zmluve a v cenníku. X. S., Y..X. vyúčtoval žalovanému cenu za poskytnuté telekomunikačné služby, keď mu vystavil vyúčtovacie faktúry a neuhradený zostatok z nich postúpil žalobcovi ako postupníkovi na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2017 uzatvorenej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Právny predchodca žalobcu zaslal žalovanému 1/ faktúru č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 69,19 eura, so splatnosťou dňa 03.02.2016, z ktorej si žalobca uplatnil len sumu 64,19 eura, 2/ faktúru č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 71,55 eura, so splatnosťou dňa 03.03.2016, z ktorej si žalobca uplatňoval len sumu 66,56 eura, 3/ faktúru č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 74,39 eura, so splatnosťou dňa 04.04.2016, z ktorej žalobca žiadal zaplatiť sumu 49,60 eura, 4/ faktúru č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 47,88 eura, so splatnosťou dňa 03.05.2016, z ktorej žiadal žalobca zaplatiť sumu 42,89 eura a 5/ faktúru č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 55,07 eura, so splatnosťou dňa 03.06.2016, z ktorej si žalobca uplatňoval

sumu 35,27 eura. Vo vzťahu k faktúre č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 69,55 eura, so splatnosťou dňa 05.12.2016, ktorú žalobca žiadal uhradiť celú, žalobca uviedol, že postupca sa dohodol so žalovaným, že porušením záväzku viazanosti mu vznikne právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta, okrem sankčnej a prevenčnej funkcie, predstavovala paušalizovanú náhradu škody spôsobenú postupcovi v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity poskytnuté žalovanému podľa zmluvy; pod benefity, sa pritom rozumel súčet všetkých zliav zo štandardných poplatkov za poskytnuté telekomunikačné služby, vrátane zľavy z ceny mobilného telefónu, ktorá zodpovedala rozdielu medzi neakciovou a akciovou kúpnu cenou. Benefity poskytnuté žalovanému boli uvedené v zmluve alebo v cenníku. Žalobca ozrejmil, že sumu zmluvnej pokuty vypočítal podľa vzorca: Základ pre výpočet - ((počet dní uplynutých z doby viazanosti / celkový počet dní doby viazanosti) x Základ pre výpočet), čo v danej veci zodpovedalo sume 69,55 eura ($228 - (507 / 730) \times 228$).

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že medzi spoločnosťou X. S., Y.X.. a žalovaným vznikol na základe zmluvy zo dňa 20.03.2014 záväzkový vzťah, v zmysle ktorého sa právny predchodca žalobcu zaviazal žalovanému sprístupniť a poskytnúť verejnú elektronickú službu a žalovaný sa za ňu zaviazal platiť cenu podľa platnej tarify. Na základe dodatku k zmluve zo dňa 22.12.2014 poskytol právny predchodca žalobcu žalovanému zľavu na mobilný telefón značky X. L. Y. X, s akciovou kúpnu cenou 1 euro, s dobou viazanosti 24 mesiacov. Žalovaný využíval verejnú mobilnú rádiovú službu s názvom „M. D.“, s dobou viazanosti 24 mesiacov, pričom za túto poskytnutú službu nezaplatil riadne a včas odplatu, čím sa dostal do omeškania s platením svojich záväzkov, ktoré boli vyúčtované jednotlivými faktúrami č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 69,19 eura, so splatnosťou dňa 03.02.2016, č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 71,55 eura, so splatnosťou dňa 03.03.2016, č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 74,39 eura, so splatnosťou dňa 04.04.2016, č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 47,88 eura, so splatnosťou dňa 03.05.2016, č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 55,07 eura a s č. XXXXXXXXXXXX, na sumu 69,55 eura, so splatnosťou dňa 05.12.2016.

4. Po vykonanom dokazovaní, vyhodnotiac zmluvný vzťah ako vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, keď právny predchodca žalobcu v ňom mal postavenie dodávateľa v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalovaný bol fyzickou osobou podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dospel súd prvej inštancie, za aplikácie ustanovenia § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, ods. 5, § 53a ods. 1, § 488 Občianskeho zákonníka, § 43 ods. 1 písm. a), ods. 2, § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z., § 219 ods. 3 a § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) k záveru, že žalovaný využíval služby právneho predchodcu žalobcu a za tieto mu nezaplatil zmluvne dohodnutú sumu, a preto považoval za dôvodnú žalobu v časti zaplatenia sumy 258,51 eura.

5. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi spolu s istinou i úrok z omeškania podľa § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, vo výške zodpovedajúcej ustanoveniu § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to počnúc prvým dňom omeškania z jednotlivých neuhradených súm podľa vystavených faktúr; prvým dňom omeškania bol deň nasledujúci po dni splatnosti tej ktorej faktúry.

6. Pokiaľ išlo o nárok na zaplatenie sumy 69,55 eura konajúci súd uviedol, že tento si žalobca uplatnil titulom zmluvnej pokuty za nedodržanie doby viazanosti. Zdôraznil, že v konaní žalobca preukázal tvrdenia, že jeho právny predchodca plnil podľa zmluvy, zriadil žalovanému službu s názvom program „M. D.“ a umožnil mu túto využívať, a teda poskytol žalovanému elektronické komunikačné služby podľa predmetu svojej podnikateľskej činnosti, za ktoré sa žalovaný zaviazal zaplatiť odplatu. Z rozhodovacej činnosti bolo súdu prvej inštancie známe, že žalobca ponúkal svoje služby spotrebiteľom vo viacerých prípadoch prostredníctvom štandardných (typových), resp. formulárových zmlúv, ktoré mal vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemohli ovplyvniť; nešlo teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenia. Žalobca (zrejme mal na mysli právneho predchodcu žalobcu - pozn. odvolacieho súdu) ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta bola dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách. Nárok na zmluvnú pokutu v prospech žalobcu bol pritom viazaný na porušenie záväzku 24 mesačnej doby viazanosti. Takéto dojednanie o zmluvnej pokute podľa mienky konajúceho súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v predmetnom spotrebiteľskom vzťahu, a tým i neprijateľnosť zmluvnej podmienky a jej neplatnosť, keďže nemožno akceptovať stav, v rámci ktorého jedna zo zmluvných strán (dodávateľ) zneužíva svoje postavenie na to, že diktuje zmluvné podmienky, ktoré druhá zmluvná strana (spotrebiteľ) musí bezvýhradne buď prijať alebo zmluvu neuzavrieť. Súd prvej inštancie zároveň

poukázal na to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal základnú procesnú povinnosť spočívajúcu v porušení povinnosti zo strany žalovaného. Na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok za zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 69,55 eura, a preto žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

7. Súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. podľa výsledku sporu. Uviedol, že žalobca mal v konaní úspech v časti zaplatenia sumy 258,51 eura spolu s príslušenstvom z celkovo uplatnenej sumy 328,06 eura, a teda mal úspech v rozsahu 78,79%, keď jeho neúspech v časti zaplatenia sumy 69,55 eura, v ktorej jeho žalobu zamietol, predstavoval 21,21%. Pomer úspechu žalobcu v konaní tak predstavoval 57,58%, z dôvodu ktorého žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,58%.

8. Proti zamietajúcejmu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. a navrhol ho zmeniť a žalobe vyhovieť, príp. ho v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dôvodil, že jeho právny predchodca si so žalovaným dohodol zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, definovaný v bode 3. dodatku, písm. c), ktoré sa viaže na nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od zmluvy. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný aj v bode 1. písm. b) dodatku. Priznaním nároku, ktorého prevažnú časť predstavovali neuhradené faktúry za poskytnuté služby, bolo podľa mienky žalobcu preukázané, že žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za služby poskytované jeho právnym predchodcom. Súd prvej inštancie nezohľadnil, že žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvne dohodnuté protiplnenie, t.j. neuhrádzal faktúry za poskytnuté služby riadne a včas. V konaní bez akýchkoľvek pochybností preukázal, že sa žalovaný dostal s platením za poskytnuté služby po dobu dlhšiu ako 45 dní po lehote splatnosti do omeškania, a teda porušil zabezpečovanú povinnosť, čo napokon konštatoval i súd prvej inštancie, keď uviedol, že žalovaný využíval služby právneho predchodcu žalobcu a nezaplatil za ne zmluvne dohodnutú cenu, a teda bol preukázateľne v omeškaní. V tejto súvislosti žalobca hodnotil odôvodnenie napadnutého rozsudku, v časti zamietnutia zmluvnej pokuty z dôvodu nepreukázania porušenia povinnosti zo strany žalovaného, za zmätočné a protichodné s vykonaným dokazovaním.

9. Žalobca vo vzťahu k právnemu záveru konajúceho súdu ohľadne neprijateľnosti dojednania o zmluvnej pokute uviedol, že toto nerefektuje požiadavku ustanovenia § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, ktoré ukladá hodnotiť neprijateľnosť zmluvných podmienok so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, vrátane okolností a podmienok súvisiacich s jej uzatvorením. Súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu predmetnej zmluvnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, bez toho, aby sa zaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, ako je skutočne nároková výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, závažnosť porušenia povinnosti a podobne. Žalobca ďalej zdôraznil, že obsah dodatku bol dodávateľom (právnym predchodcom žalobcu) síce vopred pripravený, bez participácie žalovaného, čo však nie je v zmluvných vzťahoch ničím výnimočným, pričom neobsahuje žiadne zavádzajúce ustanovenia alebo formulácie. Výkladom individuálneho dojednania zmluvných podmienok zvoleným konajúcim súdom by potom nebolo možné individuálne dojsť k žiadnu zmluvu so spotrebiteľom a bolo nutné považovať všetky zmluvy/dodatky, ktoré uzatvárajú napr. aj štátne energetické podniky, banky alebo mobilní operátori (ako v tomto prípade) za neplatné.

10. Zmluvná pokuta v uplatnenej výške predstavovala podľa mienky žalobcu paušalizovanú náhradu škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nespĺnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu a pozostávala z ceny mobilného telefónu a sumy, ktorá mu vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si tak X. S., Y.X. zabezpečoval i návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty uvedený v dodatku v závislosti od počtu dní omeškania klesá, a teda zohľadňuje zľavnenú cenu. Právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia i zľavnenej cene za poskytované služby, čím medzi účastníkmi záväzkového vzťahu došlo k individuálnej dohode o zmluvnej pokute; žalovaný mal pritom možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu bola následne logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Žalovaný nemusel

od právneho predchodcu žalobcu odoberať akciové ceny a bez viazanosti mohol platiť ceny v zmysle cenníku, avšak rozhodol sa pre akciu na mobilný telefón, a preto si jeho právny predchodca zabezpečil návratnosť týchto služieb.

11. Zmluvná pokuta bola podľa mienky žalobcu žalovanému vyúčtovaná v zníženej sume 65,55 eura (zrejme mal na mysli 69,55 eura - pozn. odvolacieho súdu), so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bol žalovaný ešte pripojený (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti, spočívajúce v povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby, si neplnil. Ide teda o zmluvnú pokutu vyjadrenú regresívnym spôsobom, zohľadňujúcu zvolený typ programu služieb, poskytnutých benefitov, typ mobilného telefónu, ktoré všetky okolnosti mali vplyv na výšku zmluvnej pokuty, čo do jej základu. Jej uplatnenie považoval žalobca, i so zreteľom na príkladmo uvedené rozhodnutia odvolacích súdov (Krajský súd v Trenčíne vo veci sp. zn. 19Co/142/2016, Krajský súd v Žiline vo veci sp. zn. 11Co/205/2019, sp. zn. 11Co/212/2018) za oprávnené.

12. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

13. Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), ktoré smerovalo len do zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, vrátane výroku o náhrade trov konania, je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Žalobca v odvolaní vytýkal konajúcemu súdu zmätočnosť odôvodnenia jeho rozhodnutia v časti zmluvnej pokuty. Mal za to, že bez akýchkoľvek pochybností preukázal, že sa žalovaný dostal s platením za poskytnuté služby po dobu dlhšiu ako 45 dní po lehote splatnosti do omeškania, a teda že žalovaný porušil zabezpečenú povinnosť, čo napokon konštatoval i súd prvej inštancie, hoci následne uzavrel, že také porušenie povinnosti žalovaného žiadnym spôsobom nepreukázal.

15. K uvedenému odvolací súd uvádza, že je pravdou, že konajúci súd ustálil, že žalovaný nezaplatil odplatu za poskytnuté služby riadne a včas, čím sa dostal s platením svojich záväzkov voči právnenému predchodcovi žalobcu do omeškania. Uvedené vyslovil po vykonaní dokazovania vo vzťahu k dôvodnosti nároku žalobcu na zaplatenie sumy 258,21 eura ako neuhradenej ceny za služby poskytnuté žalovanému podľa zmluvy. Pokiaľ však išlo o nárok na zmluvnú pokutu, ktorý si podľa konajúceho súdu žalobca uplatnil pre nedodržanie doby viazanosti 24 mesiacov, tento hodnotil bez náležitého objasnenia zistení skutkového stavu konštatujúc, že žalobca porušenie povinnosti žalovaného nepreukázal; za také dokazovanie pritom nemožno považovať deklarovanie konajúceho súdu, že sa oboznámil s dodatkom zmluvy (ktorého súčasťou je i dojednanie o zmluvnej pokute), bez súčasného ozrejmenia, aké relevantné skutočnosti z neho vo vzťahu k zmluvnej pokute zistil a tieto následne vyhodnotil, zohľadniac pritom skutkové tvrdenia žalobcu a výsledky dokazovania.

16. Odvolací súd udáva, že z listinných dôkazov predložených žalobcom možno zistiť, že strany si dojednali tzv. záväzok viazanosti po dobu 24 mesiacov (článok 3 dodatku zmluvy), ktorého porušenie spočívalo v a/ daní výpovede účastníkom (žalovaným), b/ požiadaní žalovaného o prenesenie telefónneho čísla a napokon c/ nezaplatení ceny za poskytnuté služby do 45 dní po splatnosti, na ktorého základe vzniklo právnenému predchodcovi žalobcu právo na odstúpenie od zmluvy. Žalobca v žalobe neuviedol skutkové tvrdenia ohľadne výpovede zmluvy, resp. podaní žiadosti o prenesenie telefónneho čísla zo strany žalovaného, t.j. také, ktoré by mohli zakladať porušenie záväzku viazanosti z dôvodov pod písm. a) alebo b) článku 3 dodatku zmluvy; do úvahy potom pripadala len relevancia porušenia tohto záväzku z dôvodu nezaplatenia ceny za poskytnuté služby do 45 dní po lehote splatnosti, ktorú okolnosť potvrdil žalobca i v odvolaní. Za tejto situácie, keď konajúci súd vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaný nezaplatil právnenému predchodcovi žalobcu odplatu za zmluvne poskytnuté služby riadne a včas, a teda sa dostal s platením svojich záväzkov, vyúčtovaných jednotlivými faktúrami, do omeškania (viď bod 12. na str. 4 rozhodnutia), odvolaciemu súdu nie je zrejmá úvaha konajúceho súdu, na základe ktorej následne konštatoval, že žalobca nepreukázal porušenie povinnosti zo strany žalovaného. Možno teda prisvedčiť odvolacej argumentácii žalobcu, že v tejto časti možno odôvodneniu

napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, okrem absencie zistenia a vyhodnotenia skutkového stavu, pričítať i vadu zmätočnosti a nezrozumiteľnosti; takto koncipované odôvodnenie napadnutého rozhodnutia potom nemôže splňať náležitosti riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

17. Odhliadnuc od vyššie uvedeného nedostatku možno žalobcovi priznať úspech i pokiaľ išlo o námietku týkajúcu sa posúdenia dojednaní o zmluvnej pokute ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Nebolo sporné, že strany medzi sebou uzatvorili štandardnú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorú súd prvej inštancie správne podrobil súdnej kontrole a skúmal, či sa v nej nenachádzajú zmluvné dojednania majúce charakter podmienok potenciálne spôsobilých vytvoriť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. Konštatujúc, že právny predchodca žalobcu uzatvára typovo obdobné zmluvy vo viacerých prípadoch a tieto má vopred pripravené, súd prvej inštancie vo vzťahu k dojednaniu o zmluvnej pokute zhodnotil, že nejde o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie, a práve preto spôsobuje značnú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu, majúce za následok neprijateľnosť v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a jeho neplatnosť. Uvedený záver však konajúci súd vyslovil, i napriek tomu, že sa žalovaný k žalobe a jej prílohám písomne nevyjadril, a teda nenamietal, že nemohol ovplyvniť obsah zmluvy, resp. dodatku; zároveň k tomuto záveru dospel bez súčasného zhodnotenia skutočností relevantných v zmysle § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka. Ako správne argumentoval žalobca v odvolaní, pre posúdenie nekalosti zmluvnej podmienky, vrátane zmluvnej pokuty, je významná povaha tovaru alebo služieb, obsah samotnej zmluvy (jej podmienky), ako aj okolnosti súvisiace s jej uzatvorením, ktoré však súd prvej inštancie neskúmal. Na záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky potom nestačí len samotná skutočnosť, že zmluvná pokuta bola dojednaná v spotrebiteľskej zmluve, ktorej obsah žalovaný ako spotrebiteľ nemohol ovplyvniť. Niet totiž pochybností o tom, že spotrebiteľ je v kontraktáčnom procese slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, resp. vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu o podmienkach zmluvy naformulovanej vopred dodávateľom. Avšak len táto stránka veci nemôže viesť k automatickému záveru o hrubej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je nejasná, neurčitá, príp. nezrozumiteľná a nemožno z nej určiť práva a povinnosti vyplývajúce pre spotrebiteľa alebo je v rozpore, príp. sa odchyľuje od "ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky treba pritom posudzovať objektívne, t.j. bez ohľadu na to, aké právne následky privodí alebo privodila vo vzťahu k subjektívnym právnym pomerom konkrétneho spotrebiteľa cez tzv. test neprijateľnosti. Pri jeho uplatnení nemožno vychádzať len z gramatického znenia zmluvnej podmienky, ale túto treba posudzovať so zameraním na jej význam a dôsledky pre spotrebiteľa, pri zohľadnení povahy tovarov a služieb, všetkých okolností súvisiacich s uzavretím zmluvy, ostatných podmienok zmluvy, v rámci ktorých je zmluvná podmienka inkorporovaná, príp. iných vzájomne závislých zmlúv. Týmto skutočnostiam však súd prvej inštancie pri posudzovaní dojednaní o zmluvnej pokute nevenoval pozornosť, a preto jeho záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky možno považovať za predčasný, a tým za nesprávny.

18. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazoval na predchádzajúcu prax právneho predchodcu žalobcu, ktorý do obdobných spotrebiteľských zmlúv vkladal zmluvné dojednania týkajúce sa zmluvnej pokuty a tieto dojednával za rovnakých podmienok, odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie evidentne prehliadol, že žalobca si v konaní uplatňoval nárok na nový typ zmluvnej pokuty, s tzv. regresívnym charakterom. Uvedená skutočnosť vyplýva z formulácie dojednaní o zmluvnej pokute v bode 3 dodatku zmluvy, viažuceho zaplatenie zmluvnej pokuty na porušenie konkrétnych zmluvných povinností, pričom výška zmluvnej pokuty nebola stanovená pevnou, či paušálnou sumou, ale právny predchodca žalobcu ju upravil v zmysle požiadaviek súdnej praxe. Výška zmluvnej pokuty tak neodzrkadľuje výlučne poskytnutú zľavu z kúpnej ceny mobilného telefónu, ale sa odvíja i od rozsahu vybraných služieb, dĺžky viazanosti a ďalších benefitov, pričom sa stala závislou od doby, kedy zo strany žalovaného (zákazníka) došlo k porušeniu konkrétnej zmluvnej povinnosti, t.j. zmluvná pokuta sa znižuje podľa toho, kedy došlo k porušeniu konkrétnej zmluvnej povinnosti počas doby viazanosti. Je teda zrejmé, že žalobca si uplatňoval nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty odlišnej od tej, uplatňovanej v minulosti jeho právnym predchodcom. Súdom prvej inštancie na žalobcove tvrdenia týkajúce sa novo formulovaného dojednaní o zmluvnej pokute nijakým spôsobom nereagoval a dospejúc k záveru, že nejde o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie uzavrel, že spôsobuje značnú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

19. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a jeho sumarizáciou možno uzavrieť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v preskúmvanej zamietajúcej časti nezodpovedá požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie rozhodnutia, najmä požiadavku dostatočného a vnútorne nerozporného súdneho rozhodnutia. Konajúci súd zároveň nepostupoval správne, keď neobjasnil, k akým zisteniam skutkového stavu vo vzťahu k dojednaniu o zmluvnej dospel, a tieto následne nevyhodnotil vo vzájomných súvislostiach s už prijatými závermi vyplývajúcimi z ním vykonaného dokazovania, tak ako predpokladá ustanovenie § 191 ods. 1 C.s.p.; jeho posúdenie dojednania o zmluvnej pokute ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, bez zohľadnenia skutočností uvedených v ustanovení § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka pritom treba považovať za predčasné, založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Nakoľko tieto nedostatky nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V novom konaní bude súd prvej inštancie povinný riadiť sa právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným vyššie, ktorým je v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania dodatkom k zmluve a jeho vyhodnotení opätovne posúdi dôvodnosť nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, v intenciách skutkových tvrdení a právnej argumentácie sporových strán.

20. Pre účely ďalšieho postupu vo veci odvolací súd udáva, že vychádzajúc zo skutočností uvádzaných žalobcom a ním predložených listinných dôkazov je zrejmé, že žalobca si v konaní uplatňoval nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 69,55 eura, v súlade s článkom 3 dodatku zmluvy z dôvodu, že žalovaný porušil záväzok viazanosti, konkrétne nezaplatil cenu za poskytnuté služby do 45 dní po splatnosti; uplatnená zmluvná pokuta sa tak viazala na porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti žalovaného. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný neuhradil odplatu za poskytnuté telekomunikačné služby včas, keď bol v omeškaní s úhradou ceny podľa jednotlivito vystavených faktúr, splatných dňa 03.02., 3.03., 04.04., 03.05. a 03.06.2016. Pokiaľ ide o výšku zmluvnej pokuty, táto v dodatku k zmluve nebola stanovená paušálne, ale na rozdiel od praxe právneho predchodcu žalobcu v minulosti, už odzrkadľovala určitú regresiu, nakoľko právny predchodca žalobcu pri jej výpočte od základu (228 eur) odpočítal podiel počtu dní uplynutých z doby viazanosti k celkovému počtu dní viazanosti. Vzhľadom na takto vymedzené dojednanie o zmluvnej pokute bude konajúci súd skúmať, či žalobca svoj nárok opiera o dojednanie, ktoré (ne)má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. či značne (ne)narušuje rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, zohľadniac pritom kritériá uvedené v § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, a zároveň bude skúmať, či koncipovaná výška zmluvnej pokuty nie je neprimerane vysoká (§ 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka). Následne svoje závery o skutkových zisteniach a právnom posúdení veci odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 220 ods. 2 C.s.p.

21. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1, § 396 ods. 3 C.s.p.) za použitia citácie príslušných ustanovení C.s.p.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).